

kül

- 52 -

1983.05.06.

sk0053 egyiptom - államtitok
sk0054 kínai gép - dél-korea - 2.
sk0055 rövid hírek
róma: meghalt morlino
vilnius: ítélet
ankara: letartóztatás
sk0056 marx-emlékünnepek
/folyt./
th

21.21 060583 1271

..-

sk0062 4 800 mtik1066

tartalomjegyzék 3.

sk0057-sk0062-ig

sk0057 honecker - szovjetunió
sk0058 hitler naplója - stern
sk0059 közel-keleti hírek
sk0060 tartalomjegyzék 1.
sk0061 tartalomjegyzék 2.
sk0062 tartalomjegyzék 3.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: ambrus istván
kis csaba
pirityi sándor
márkus gyula
németh gyula

- v é g e -

th

21.22 060583 0639

..-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1983. május 7.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

Lengyel családok kiadásai - áremelkedések

varsó, 1983. május 7. /pap/ - statisztikai kimutatást közöl a pap lengyel hírügynökség arról az összefüggésről, amely lengyelországban az árak növekedése és az egyes háztartások fogyasztási szerkezetének alakulása között mutatkozik.

csökkent az áremelkedéseknek a fogyasztást - elsősorban az élelmiszerfogyasztást - korlátozó hatása. míg a múlt év májusában a lengyel belkereskedelmi intézet által vizsgált háztartások mintegy felében a teljes családi jövedelem 80 százalékát költötték élelmiszerre, addig novemberben már csupán 45,5 százalékát. szakemberek ezt azzal magyarázzák, hogy a vizsgált időszakban a nominális keresetek gyors növekedését az élelmiszerárak viszonylagos stabilizálódása kísérte.

a mostani felmérés azonban hangsúlyozza, hogy az alacsony jövedelmű családok számára az élelmiszerkiadások most is jelentős terhet jelentenek. azokban a háztartásokban, ahol az egy főre jutó pénzjövedelem nem haladja meg a négyezer zlotyt, csaknem a teljes családi költségvetést az élelmiszerkiadások emésztik föl. jelentős különbség ebből a szempontból csak azokban a háztartásokban mutatkozik, ahol az egy főre jutó jövedelem meghaladja a hatezer zlotyt - olvasható egyebek között a felmérésben.

zo ma ai
06.35 070583 1284

Nur

..-

sk0002 4 230 mtik1004

plovdivi vásár

szófia, 1983. május 7. /mti/ - csaknem 60 ország - köztük Magyarország - 1420 vállalata vesz részt a hétfőn megnyíló plovdivi tavaszi vásáron.

a fogyasztási javak és az élelmiszeripari termékek május 9-15. közötti nemzetközi kiállításán a medimpex, a chinoin, a nitrokémia és a tungstam is bemutatja legújabb termékeit. a legnagyobb külföldi kiállító ezuttal is a szovjetunió lesz. a fejlett tőkés országok közül képviselteti magát franciaország, japán, az egyesült államok, az nszk, olaszország, svájc és mások. a fejlődő országok közül a legnagyobb pavilonokkal az arab országok vesznek részt. a bolgár könnyűipar és élelmiszeripar több mint 44 ezer termékét 18 pavilonban mutatják be.

a vásár területén kubai, magyar és örmény éttermek működnek majd, a látogatók egyes kiállítási tárgyakat a vásárváros üzleteiben és pavilonjaiban megvásárolhatnak.

ék/jp ma ai

06.37 070583 0913

--

sk0003 4 230 mtik1006

felipe gonzález bonni látogatása-taszsz

bonn, 1983. május 7. /taszsz/ - felipe gonzález spanyol kormányfő bonni hivatalos látogatása kapcsán a taszsz szovjet hírügynökség bonni tudósítója megállapítja: nyugatnémet részről támogatják spanyolország egk-tagságát, s bonnban nem is titkolják, hogy e kérdésben elsősorban saját érdekeiket tartják szem előtt. arra számítanak ugyanis, hogy spanyolország csatlakozásával a nyugatnémet vállalatoknak könnyebb lesz eladni termékeiket ebben az országban.

a helyi megfigyelőket idézve a tudósító arra is felhívja a figyelmet, hogy az nszk és a nato más tagállamai megpróbálják összekapcsolni spanyolország közös piaci felvételét a nato-ba való belépésével, hogy így madridot még jobban bevonják e szervezetek tevékenységébe. a szovjet hírügynökség emlékeztet arra is, hogy a szocialista kormány hatalomra kerülése óta spanyolország leállította a nato katonai szervezetéhez való csatlakozás folyamatát, s a kérdést a később sorra kerülő népszavazás eredményétől tette függővé.

felipe gonzález újságírók előtt eredményeket sürgetett a leszerelési tárgyalásokon, és sikraszállt a leszerelési és bizalomerosztó intézkedésekkel foglalkozó európai konferencia megrendezéséért, ugyanakkor támogatásáról biztosította a nato „kettős határozatát”, - amelynek értelmében több nyugat-európai országban első csapásmérő nukleáris rakétafeigyvereket helyeznének el.

km hf ai

06.49 070583 1433

--

sk0004 4 230 mtik1007

kgst-robotok

moszkva, 1983. május 7. /eko-taszsz/ -- a kgst-tagországok műszaki fejlesztésének egyik fő iránya a termelés bővítése az ipari robotok alkalmazása révén.

a tervek szerint a kgst-országokban az évtized végéig 200 ezer ipari robot alkalmazásával számolnak. a szovjetunióban csak az idén 7,7 ezer automata manipulátor gyártását tervezik. az ndk-ban, ahol 1979 végén állították üzembe az első robotot a fémfeldolgozó iparban, az év elején már 100 általános és 350 speciális robot ténykedett az acélöntödékben.

a kgst-tagországokban jelenleg 58 féle ipari robot - mindenekeelőtt a második generációju robotok - termelésbe való tömeges bevezetésén dolgoznak.

oh ma ai

06.51 070583 0706

--

sk0005 4 230 mtik1008

kinai gép - dél-korea

peking, 1983. május 7. /mti/ - szombaton reggel sen tu val - a kínai légitársaság, a caac vezérigazgatójával - az élen 33 tagú kínai munkacsoport utazott szöulba, hogy hazahozzák a csütörtökön kínából dél-koreába térített trident típusú utasszállító gépet, a kínai utasokat, a személyzetet, és a helyszínen foglalkozzanak a példa nélkül álló géprablási ügygel.

a koreai háboru óta hivatalos személyiség vezetésével első ízben utazik kínai küldöttség a diplomáciailag el nem ismert dél-koreába. „remélem, a dél-koreai fél teljes mértékben együtt fog működni a kínai féllel, és az incidens az idevonatkozó nemzetközi konvenciók szellemében mihamarabb megfelelő megoldással végződik, - nyilatkozta a pekingi repülőtéren sen tu.

a dél-koreai tájékoztatási miniszterhelyettes közölte: a szöuli kormány úgy döntött, hogy emberiességi megfontolásokból „a barátság szellemében, az ideológiai különbségeket félretéve közvetlen tárgyalásokat fog folytatni a caac vezérigazgatójával. dél-korea „a légikalózkodással foglalkozó nemzetközi konvenciókkal összhangban, fog dönteni a hat eltérítő - köztük egy nő - sorsáról. kina a géprablók kiadását sürgeti.

a 93 utas a péntek éjszakát egy szöuli szállodában töltötte, a három japán utas pedig már hazautazott. a géprablás közben megsebesített navigátor és rádiós állapota javul.

nc/so ai

06.57 070583 1391

-.-

sk0006 4 250 mtik1009

adb - kínai tagság - vélemények

manila, 1983. május 7. /ap-dj/upi/dpa/vwd/ - az ázsiai fejlesztési bank /adb/ kormányzó tanácsa pénteken manilában befejezte háromnapos ülését. az ülést követően az adb elnöke közölte: kínának a bankba való felvételi kérelme széleskörű támogatásra talált, abban azonban eltértek a vélemények, hogy - peking követelésének megfelelően - kizárják-e az alapító tagnak számítót tajvant. a szervezet kormányzó tanácsai ülésének napirendjén hivatalosan nem szerepelt ugyan kina tagságának kérdése - ennek ellenére a résztvevőket elsősorban kina belépési kérelme foglalkoztatta.

a kínai kérelmet legközelebb a bank igazgató tanácsa fogja megvizsgálni.

tajvan tagságának megőrzéséért elsősorban az egyesült államok száll sikra. donald regan amerikai pénzügyminiszter korábban kijelentette: washington támogatja ugyan a kínai felvételi kérelmet, abba azonban nem hajlandó beleegyezni, hogy tajvant kizárják a bankból.

az adb-t 16 éve alapították, negyvenöt tagja van, s az ázsiai országok fejlesztési beruházásaihoz nyújt hiteleket.

zo kő
07.02 070583 1096

-.-

sk0007 4 230 mtik1010

libanon - taszsz-kommentár

moszkva, 1983. május 7. /taszsz/ - izrael és az egyesült államok olyan tervet akar rákényszeríteni libanonra, amelynek célja az ország meghódolása, megbéklyóztatása, a palesztinok és a libanoniak leigázása - szögezi le a taszsz hírmagyarázója. leonyid ponomarjov az izrael-libanoni egyezménytervezettel kapcsolatban hangsúlyozza: a washington által ösztönzött terv nem magával a libanoni, vagy egészében véve a közel-keleti békével foglalkozik, inkább listát ad azokról az izraeli és amerikai követelésekről, amelyeket libanonra akarnak erőszakolni.

ezekkel a követelésekkel - függetlenül a mutatók nyelvezettől, amelybe burkolják - valójában libanon feldarabolásáról akarnak rendelkezni úgy, hogy folytatódjék az izraeli megszálló csapatok jelenléte dél-libanonban, s az amerikai tengerészgyalogosok is az országban maradhassanak. az egyesült államok és izrael a kivonulási tervet együtt dolgozta ki, azaz a tel-avivi kormány beleegyezése már kezdettől fogva biztos volt. e diplomáciai mutatókban washington és tel-aviv percnyi pontossággal kidolgozott forgatókönyv alapján játszotta el szerepét.

ezzel párhuzamosan washington ismét hangos kampányba fogott azzal a céllal, hogy felidézze a közel-keleten tapasztalható „szovjet veszélyt”, és torzítva állítsa be a szovjet külpolitikát - szögezi le a taszsz hírmagyarázata.

ku ai
07.12 070583 1378

-.-

sk0008 4 230 mtik1011

pron-kongresszus

varsó, 1983. május 7. /nti/ - első országos kongresszusát tartja varsóban a hét végén a hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom, a pron. a kultúra és tudomány palotájában szombattól három napon át arról tanácskozik a több mint 1900 küldött, mi a teendő a népfront szerepére törekvő mozgalom további szélesítése, a nemzeti megegyezés tartós kialakítása érdekében.

a küldöttek, akik a legkülönbözőbb társadalmi csoportokat és foglalkozási ágakat képviselik az ország minden részéből, végleges formába öntik a pron nyilatkozatát, meghatározzák tevékenységének irányait és módszereit, s elfogadják a működési szabályzatot.

a hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom tavaly júliusban jött létre azért, hogy a lemp és a vele szövetséges két párt, valamint a három világi keresztény társadalmi szervezet közös nyilatkozatban hívta fel az ország lakosságát a haza javát szolgáló alkotó együttműködésre. nem egészen tíz hónap alatt a mozgalomhoz aktivistaként mintegy félmillió állampolgár csatlakozott.

a mozgalom idén februárban széles körű társadalmi vitára bocsátott programnyilatkozata elvi alapként kimondja, hogy a pron-ban helye van minden olyan állampolgárnak, aki tiszteletben tartja a szocialista lengyelország alkotmányát. a dokumentum, amelyet az ideiglenes országos tanács dolgozott ki, azt is

leszögezi, hogy lengyelország csakis szocialista államként létezhet, biztonságának és függetlenségének kizárólagos garanciája a szovjetunióval és a többi szocialista országgal való szövetség.

a háromnapos tanácskozáson, amelyen küldöttként részt vesz wojciech jaruzelski hadsereg tábornok és több más vezető politikus is, megválasztják a mozgalom 400 tagu állandó országos tanácsát és más vezető testületeit.

kn/so ai

07.26 070583 1781

-.-

sk0009 4 230 mtik1012

usztyinov - ndk

moszkva, 1983. május 7. /taszsz/ - dmitrij usztyinov, a szovjetunió marsallja, honvédelmi miniszter táviratban üdvözölte az ndk nemzeti néphadseregének harcosait a német nép fasizmus alól való felszabadulásának 38. évfordulója alkalmából. heinz hoffmann hadsereg tábornokhoz, az ndk nemzetvédelmi miniszteréhez intézett üzenetében usztyinov megállapítja:

- a szovjet hadsereg győzelme a hitleri fasizmus felett kedvező feltételeket teremtett a demokratikus és haladó erők győzelméhez német földön, a történelem első német munkás-paraszt államának megteremtéséhez. az ndk és nemzeti hadserege ma az nszép x. kongresszusának irányelveit követve jelentős mértékben járul hozzá a varsói szerződés szervezetének erősítéséhez, a béke és szocializmus ügyének megszilárdításához - hangsúlyozza a szovjet honvédelmi miniszter távirata.

km ai

07.33 070583 0877

-.-

sk0010 4 230 mtik1013

rövid hírek

picasso - szabadonbocsátás

genova, 1983. május 7. /upi/ - elengedték hátralévő börtönbüntetését caterina picassonak, aki az olaszországi terrorszervezet, a vörös brigádok legidősebb ismert tagjának számít. a vörös brigádok „nagyamájának”, nevezett 76 éves hölgyet tavaly négyévi börtönre ítélték. a hatóságok szerint jó magaviseletére és hajlott korára való tekintettel kegyelmeztek meg most neki.

nepáli járvány

katmandu, 1983. május 7. /ap/ - járványos agyhártyagyulladás pusztít nepálban. korábban a hatóságok már elrendelték az összes alapfokú iskola időleges bezárását, most pedig az egyetemen szüntették be a tanítást a járvány továbbterjedésének megakadályozására. az egészségügyi hatóságok megkezdték az egyetemisták kollégiumainak fertőtlenítését.

tűzvédelmi

amszterdam, 1983. május 7. /mti/ - szombaton amszterdamban befejeződött a brand,83 elnevezésű nemzetközi tűzvédelmi kiállítás, amelyen a chemokomplex két magyar szabadalmát, a polylast és polystop elnevezésű tűzvédelmi technológiát mutatta be. a tűznek ellenálló anyagokat - amelyek iránt nagy nemzetközi érdeklődés nyilvánult meg - a dunamenti tsz készíti. a kiállítással egyidőben tartották meg a nemzetközi tűzvédelmi és tűzmegeelőző bizottság /ctif/ kongresszusát, amelyen a magyar előadók a szállodák, magas építmények és éttermek tűzvédelmével kapcsolatos tapasztalataikat ismertették.

zo ai

07.55 070583 1429

--

sk0011 4 230 mtik1014

szovjet tengeralattjáró - izvesztyija

moszkva, 1983. május 7. /mti/ - propagandafogásnak minősíti az izvesztyija azokat a híreszteléseket, melyek szerint a norvég partok mentén, norvégia felségvizeit megsértve szovjet tengerallattjáró cirkálna. ezeknek a híreszteléseknek az a célja - mutat rá a lap oslói keltezésű anyagában -, hogy nyugtalanságot keltsenek az észak-európai országokban, és hamis színben tüntessék fel a szovjetunió békés külpolitikáját.

mint a lap megállapítja: az idegen tengeralattjáróról szóló első hírek után hatalmas propagandakampány indult. egyetlenegy dolgot nem vitatott senki: azt, hogy a tengeralattjáró csakis szovjet lehet. két hónappal ezelőtt braivik ellentengernagy tanulmányt tett közzé, s ebben kimutatta: az elmúlt tíz évben a norvég hatóságok 226 alkalommal kaptak jelzéseket idegen tengeralattjárók norvég partok közelében történő cirkálásáról. minden esetben kiderült, hogy szó sem volt semmiféle tengeralattjáróról, hanem vagy a tengervíz sodort oda valamiféle tárgyat, vagy egyszerűen hamis volt a jelzés.

a mostani eset mellett azonban nem lehet szó nélkül elmenni, hisz ennél többről van szó: egy jól megrendezett szovjetellenes előadásról. az ilyen incidens - mutatott rá az egyik finn lap - veszélyes alapokat teremthet az észak-európai államok biztonságpolitikájának negatív irányú megváltoztatásához, ürügyként szolgálhat szovjetellenes hisztéria keltésére. olyan légkört teremthet a térségben, ami csak a nato militarista tervei megvalósításának kedvez - írja az izvesztyija.

kr/so ai

08.04 070583 1564

--

sk0012 4 230 mtik1015

japán békemenet

tokió, 1983. május 7. /mti/ - nagyszabású békemenet indult utnak szombaton tokióból a két atombomba sújtotta város, hirosima és nagaszaki felé. a menet a tervek szerint a tragikus esemény évfordulóján, augusztus 8-án érkezik nagaszakiba.

a békedemonstráció szervezője az atom- és hidrogénfegyverek betiltásáért küzdő japán országos tanács, a genszujko. a megmozdulás országos méretű, ugyanis azonos végcélal hasonló békemenetek tokión kívül más városokból is utnak indulnak. a jelszó is egy és ugyanaz: harc a nukleáris fegyverek ellen, a békéért, a leszerelésért.

japánban 1958 óta tartanak ilyen békemeneteket. érdemes megemlíteni, hogy 1960-ban a japán-amerikai „biztonsági” szerződés aláírása után 22 millióan vettek részt a megmozdulásokon: az ország lakosságának 20 százaléka.

a szervezők most is nagyarányú részvételre számítanak. a békemenetek jelentőségét emeli az is, hogy az érkezés idején hirosimában és nagaszakiban a nukleáris fegyverek elleni világkonferencia kezdődik.

pl/so ai

08.18 070583 1053

--

sk0013 4 230 mtik1016

tornádó

rövid hírek

topeka, 1983. május 7. /upi/ - egy ember halálát okozta az a tornádó, amely pénteken söpört végig az amerikai kansas állam fővárosán, topekán. a szerencsétlenül járt férfit lakókocsijában érte a halál. a pusztító tornádónak számos sebesültje is van. a város egyes körzeteiben szünetel az áramszolgáltatás.

Nuu

bomba

borgo a buggiano, 1983. május 7. /ap/ - bomba robbant pénteken borgo a buggiano olaszországi kisváros csendőri hivatala előtt, áldozatokat azonban nem követelt, csupán négy gépkocsiban okozott kárt. a merényletet egy telefonon jelentkező férfi hajtotta végre, aki az „április 11-e brigádok” nevű szervezet tagjának mondta magát. a telefonáló szerint a szervezet bombát helyezett el a pisai ferde torony tövében is - később azonban kiderült, hogy ez nem igaz.

szocialista utazási irodák

berlin, 1983. május 7. /adn/ - pénteken berlinben jegyzőkönyv aláírásával véget ért a szocialista országok utazási irodáinak tanácskozása. a tizenegy ország képviselői megvitatták az együttműködés további elmélyítésének lehetőségeit.

zo ai

08.25 070583 1111

--

sk0014 4 230 mtik1017

egyesült államok - nicaraguai ellenforradalmárok

washington, 1983. május 7. /mil-reuter/afp/dpa/ - az amerikai szenátus hírszerzési ügyekkel foglalkozó bizottsága pénteken nagy többséggel megszavazta, hogy a cia legalább szeptember végéig folytathassa a nicaraguai ellenforradalmárokat támogató titkos akcióit. a képviselőház ugyanilyen bizottsága kedden éppen ellenkező döntést hozott és azt követelte, hogy vonjanak meg közel huszmillió dollárt, amelyet a cia hírszerző hivatal a nicaraguai haladó kormányzat elleni felforgató tevékenység megkönnyítésére fordított volna. ezt a kongresszusi döntést élesen bírálta reagan amerikai elnök.

a vitatott kérdéssel a kongresszus mindkét házában együttes tanácskozásán foglalkoznak majd.

ku ai

08.34 070583 0768

Nuu

--

sk0015 4 230 mtik1018

usa—közel-kelet /1. rész/

washington, 1983. május 7. /mti/ - washington pénteken olyan ujjongással reagált a libanoni-izraeli megállapodás hírére, mintha eleve el akarná háritani a felelősséget magáról arra az esetre, ha a csapatkivonás meghiúsul.

nem először fordul elő, hogy ez az amerikai kormányzat és maga az elnök előre iszik a medve bőrére. a módszer - a győzelmi pszichózis felszítása, hogy aztán a létrejött alku bírálóit békebontóknak lehessen minősíteni - ismétlődik a reagan-féle külpolitikában.

mint emlékeztetés, a fehér ház pár nappal a falklandi háború előtt még az áttörés közeli lehetőségén lelkesedett a haig által folytatott közvetítő tárgyalásokat reklámozva, majd a kudarcért argentinát tette felelőssé. néhány hete, a husszein-arafat tárgyalások előtt a jordán királynak a tárgyalásokhoz való csatlakozását kiáltották ki befejezett ténynek washingtonban. mikor az arab országok ezt a különutas törekvést elvetették, a fehér ház a pfsz-nek a tárgyalásokból való kizárását kezdte követelni.

a libanoni-izraeli megállapodással valami ugyancsak nincs rendjén, bár george shultz „mérnöknek”, nevezte azt. reagan elnök az arizonai phoenixben külön nyilatkozatban adott hangot örömének, sőt telefonon gratulált menahem begin izraeli miniszterelnöknek, kijelentvén, hogy „fontos szakadékot hidaltunk át a békéhez vezető uton,..”

az abc televízióállomás bejruti tudósítója azonban pénteken este washingtonban is elterjedt aggodalomnak adott hangot, kijelentvén: „lehetséges, hogy ez a megegyezés a semmi felé jelent áttörést..”, ahhoz ugyanis, hogy értelme legyen, az összes külföldi csapatok kivonásához kellene vezetnie. „nem valószínű, hogy ez bármikor a közeljövőben megtörténne - véli az amerikai kommentátor - mert a mai megállapodás nem elégíti ki teljesen az izraeli követeléseket, s mély elégedetlenséggel tölti el szíriát és a szovjetuniót..”
/folyt./

br/so ai

08.39 070583 1933

-.-

sk0016 4 230 mtik1019

usa—közel-kelet /2. rész/

washingtonban úgy tudják, hogy a megegyezés szerint izrael „állandó összekötő irodát..”, azaz követséget állíthat fel libanonban, nem hivatalos turisztikai és kereskedelmi kapcsolatokat létesít a szomszédos arab országgal, s ami ennél fontosabb, jogot kap arra, hogy libanonnal közös járőröket tarthasson dél-libanon területén.

„mindez valószínűleg túl sok ahhoz, hogy szíria elfogadja..”, - jegyezte meg erről egy amerikai hirelemző, elismervén, hogy a megállapodás „tulságosan nagyarányu jelenlétet biztosít libanonban izrael számára,..”

mire jó mégis a libanoni megállapodás? washingtoni diplomáciai megfigyelők úgy vélik, hogy két dologra jó, bár sajnálatos módon ez a két dolognem libanon békéjével és szuverenitásával függ össze.

jó - esetleg - arra, hogy shultz külügyminiszter közel-keleti álmaiból elűzze a teljes kudarc rémképét, amely washingtont is üldözi egy ideje. a reagan-kormány régóta áhitozik arra, hogy deklarálhassa első külpolitikai sikerét. és jó - szinte bizonyosan - arra is, hogy izrael engedékenysége címén kiköszörüljék az amerikai-izraeli kapcsolatokon esett csorbát, ami elnökválasztási év közeledtével nem kis dolog. washingtoni izraeli forrásokból pénteken este ismeretessé vált, hogy izrael a „megállapodás”, fejében szabad utat kap a 75 darab időlegesen feltartóztatott f-16-os amerikai vadászgép megvásárlásához.

br/so ai

08.44 070583 1425

-.-

sk0015 4 230 mtik1018

usa—közel-kelet /1. rész/

washington, 1983. május 7. /mti/ - washington pénteken olyan ujjongással reagált a libanoni-izraeli megállapodás hírére, mintha eleve el akarná háritani a felelősséget magáról arra az esetre, ha a csapatkivonás megghiusul.

nem először fordul elő, hogy ez az amerikai kormányzat és maga az elnök előre iszik a medve bőrére. a módszer - a győzelmi pszichózis felszítása, hogy aztán a létrejött alku bírálóit békebontóknak lehessen minősíteni - ismétlődik a reagan-féle külpolitikában.

mint emlékezetes, a fehér ház pár nappal a falklandi háboru előtt még az áttörés közeli lehetőségén lelkesedett a haig által folytatott közvetítő tárgyalásokat reklámozva, majd a kudarcért argentinát tette felelőssé. néhány hete, a husszein-arafat tárgyalások előtt a jordán királynak a tárgyalásokhoz való csatlakozását kiáltották ki befejezett ténynek washingtonban. mikor az arab országok ezt a különutas törekvést elvetették, a fehér ház a pfsz-nek a tárgyalásokból való kizárását kezdte követelni.

a libanoni-izraeli megállapodással valami ugyancsak nincs rendjén, bár george shultz „mérnöknek”, nevezte azt. reagan elnök az arizonai phoenixben külön nyilatkozatban adott hangot örömeinek, sőt telefonon gratulált menahem begin izraeli miniszterelnöknek, kijelentvén, hogy „fontos szakadékot hidaltunk át a békéhez vezető uton,,.

az abc televízióállomás bejruti tudósítója azonban pénteken este washingtonban is elterjedt aggodalomnak adott hangot, kijelentvén: „lehetséges, hogy ez a megegyezés a semmi felé jelent áttörést,,. ahhoz ugyanis, hogy értelme legyen, az összes külföldi csapatok kivonásához kellene vezetnie. „nem valószínű, hogy ez bármikor a közeljövőben megtörténne - véli az amerikai kommentátor -, mert a mai megállapodás nem elégíti ki teljesen az izraeli követeléseket, s mély elégedetlenséggel tölti el szíriát és a szovjetuniót,,. /folyt./

br/so ai

08.39 070583 1933

-.-

sk0016 4 230 mtik1019

usa—közel-kelet /2. rész/

washingtonban úgy tudják, hogy a megegyezés szerint izrael „állandó összekötő irodát,,. azaz követséget állíthat fel libanonban, nem hivatalos turisztikai és kereskedelmi kapcsolatokat létesít a szomszédos arab országgal, s ami ennél fontosabb, jogot kap arra, hogy libanonnal közös járőröket tarthasson dél-libanon területén.

„mindez valószínűleg túl sok ahhoz, hogy szíria elfogadja,, - jegyezte meg erről egy amerikai hirelemző, elismervén, hogy a megállapodás „tulságosan nagyarányu jelenlétet biztosít libanonban izrael számára,,.

mire jó mégis a libanoni megállapodás? washingtoni diplomáciai megfigyelők úgy vélik, hogy két dologra jó, bár sajnálatos módon ez a két dolog nem libanon békéjével és szuverenitásával függ össze.

jó - esetleg - arra, hogy shultz külügyminiszter közel-keleti álmaiból elűzze a teljes kudarc rémképét, amely washingtont is üldözi egy ideje. a reagan-kormány régóta áhitozik arra, hogy deklarálhassa első külpolitikai sikerét. és jó - szinte bizonyosan - arra is, hogy izrael engedékenysége címén kiköszörüljék az amerikai-izraeli kapcsolatokon esett csorbát, ami elnökválasztási év közeledtével nem kis dolog. washingtoni izraeli forrásokból pénteken este ismeretessé vált, hogy izrael a „megállapodás,, fejében szabad utat kap a 75 darab időlegesen feltartóztatott f-16-os amerikai vadászgép megvásárlásához.

br/so ai

08.44 070583 1425

-.-

sk0017 4 230 mtik1020

chilei bányászok

santiago, prága, 1983. május 7. /mti-reuter/afp/ctk/ - a chilei rézbányászok szakszervezete, amely jövő szerdára egynapos sztrájkot hirdetett meg, közölte, hogy az ország nagyobb bányái körül egyre több katona, sőt nehézfegyverek láthatóak. a katonai rendszer nyugtalankodik, hiszen az 1973-as puccs óta ez lenne az első országos sztrájk.

a betiltott munkabeszüntetési akciót más iparágak néhány szakszervezete is támogatja. ellenzéki politikusok felszólították a lakosságot, hogy május 11-ét tegyék a katonai kormányzat, és annak gazdaságpolitikája elleni tiltakozás napjává.

xxx

a szakszervezeti világszövetség pénteken a jövő heti chilei sztrájkjal való nemzetközi szolidaritásra szólított fel. a prágában közzétett felhívás hangsúlyozza, hogy a sztrájk tiltakozás a chilei gazdasági, politikai, társadalmi és kulturális elnyomás ellen. hozzáteszik, hogy ebben az évben eddig 553 személyt tartottak le politikai okokból chilében.

ku ai

08.45 070583 0999

--

sk0018 4 230 mtik1021

reagan - lövészek

washington, 1983. május 7. /mti/ - a lövészek országos szövetségének évi konferenciáját tüntette ki jelenlétével pénteken reagan amerikai elnök, aki az ellene elkövetett merénylet után is a szabad lőfegyvertartás híve maradt.

„sohasem fogunk lefegyverezni egyetlen amerikai sem, aki meg akarja védeni családját a félelemtől és a bántalmazástól, - ígérte reagan a 2,5 milliós taglétszámú egyesület vezető képviselőinek. az egyesület, amelyet a milliárdos forgalmu kézfegyvergyártó cégek tesznek rendkívül befolyásossá, a lőfegyverek ellenőrzésének megakadályozását tevékenysége fő céljának tekinti.

az önvédelemnek azt a hamis értelmezését, amely az elnököt phoenixbe vitte, hogy személyesen biztosítsa támogatásáról a „lövészeket,,, az elnök külpolitikájára is átvitte, s kétpárti egységet, hazafiasságot követelt honfitársaitól, „amikor amerika biztonságáról és erejéről, szabadságának megőrzéséről van szó,,, amerika szabadságát reagan szerint a kis nicaragua és a salvadori partizánok veszélyeztetik. az elnök felszólította a lövészegyesület tagjait, figyelmeztessék törvényhozási képviselőiket, „nem maradhatnak közömbösek az iránt, hogy amerika kapuja előtt újabb hatalomátvitel veszélye fenyeget,,,

reagan azért hozta elő a kormánnyal rokonszenvező közönség előtt a közép-amerikai kérdést, mert a képviselőház hírszerzési bizottsága elutasította a cia közép-amerikai titkos műveleteinek további finanszírozását. valamelyes megkönnyebbüléssel fogadta pénteken a fehér ház, hogy - mint jelentettük - a szenátus hírszerző bizottsága ez év szeptember 30-ig, a pénzügyi év lejártáig biztosította a kormány által kért összeget a titkos háborúra. azzal, hogy szeptemberben a kormánynak ismét meg kell indokolnia annak szükségességét.

br/so ai

08.50 070583 1807

--

sk0019 4 230 mtik1022

libanon - lövöldözések

bejrut, 1983. május 7. /afp/up/vap/ - tüzérési támadások érték pénteken este a libanoni főváros több pontját, lövedékek csapódtak a kikötő vidékére, lakott területekre, és a gemajel elnök palotájához közeli utcákra. a jobboldali falangisták rádiója szerint egy keresztények által lakott körzetben legalább tizen meghaltak.

a upi szerint a február elejei tüzszünet óta a pénteki volt a legsúlyosabb összecsapás a libanoni jobboldal és a baloldal erői között. a péntek esti tüzérési párbaj éppen akkor zajlott, amikor a libanoni kabinet a külföldi csapatok kivonásáról szóló, washington által közvetített megállapodási javaslatról tárgyalt. az összecsapások tulnyomórészt a bejrutot körülvevő dombokon történtek.

ku ai

08.52 070583 0768

--

sk0020 4 230 mtik1023

honecker - elutazás

moszkva, 1983. május 7. /mti/ - a német demokratikus köztársaság párt- és állami küldöttsége, amely erich honeckernek, a nszép kb főtitkárának, az ndk államtanácsa elnökének vezetésével tartózkodott hivatalos baráti látogatáson a szovjetunióban, szombaton taskentből hazautazott.

a hivatalos tárgyalások után tett vidéki körut befejeztével a küldöttséget a repülőtéren saraf rasidov, az szkp kb pb póttagja, az üzbég kommunista párt központi bizottságának első titkára, valamint konsztantyin ruszakov, az szkp kb titkára és több más hivatalos személyiség bucsuztatta.

hj/so ai

08.52 070583 0624

--

sk0021 4 230 mtik1024

evsz-közgyűlés - schultheisz emil

genf, 1983. május 7. /mti/ - az egészségügyi világszervezet közgyűlésének általános vitájában genfben felszólalt dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter.

nyomatékosan hangsúlyozta a termonukleáris háboru elkerülésének, a béke megőrzésének fontosságát, és sürgette, hogy az ensz még nagyobb aktivitással vegyen részt a béke megővésére irányuló küzdelemben. rámutatott az orvosok és egészségügyi dolgozók világszerte egyre erőteljesebben kibontakozó, a termonukleáris háboru megakadályozására irányuló mozgalmának jelentőségére.

a világszervezet tevékenységét értékelve dr. schultheisz emil elismeréssel szólt az elért eredményekről, hangsúlyozva, hogy a tervszerűség elemeinek erősödése a munkában biztosította a minőségi fejlődés alapját. a feladatokról szólva nyomatékosan aláhuzta, hogy az anyagi és szellemi erőfeszítések még tervszerűbb hasznosítása, a nemzetközi együttműködés még jobb összehangolása teremti meg a hatékonyabb, sikeresebb tevékenység alapjait.

Nun

dr. schultheisz emil köszöntötte és hazánk további együttműködési készségéről biztosította dr. halfdan mahlernt, a szervezet újabb 5 éves periódusra megválasztott igazgatóját.
vezer

ge ki ai
08.59 070583 1235

--

sk0022 4 230 mtik1025

rövid hírek

nszk - tudósok felhívása

bonn, 1983. május 7. /adn/ - már 1000 nyugatnémet természettudós írta alá azt a békefelhívást, amely az amerikai rakéták nszk-beli telepítése ellen foglal állást - közölte a kezdeményezést elindító tudóscsoport bonnban. a tudósok szerint a telepítésről népszavazást kell tartani.

francia-izraeli kommunisták

párizs, 1983. május 7. /taszsz/ - a francia és izraeli kommunisták támogatják a palesztin nép nemzeti jogainak helyreállítását, s a palesztinok egyedüli törvényes képviselőjeként a palesztinai felszabadítási szervezetet ismerik el. egyebek között ezt hangsúlyozza az a közös közlemény, amelyet georges marchais, az fkp főtitkára, valamint meir vilner, az izraeli kommunista párt kb főtitkára írt alá párizsban az általuk vezetett küldöttségek találkozója után. a két fél támogatásáról biztosította a tőkés-világban egyre szélesedő békemozgalmakat.

ankara - szakszervezetek

ankara, 1983. május 7. /dpa/ - a török nemzetbiztonsági tanács pénteken új szakszervezeti és sztrájk törvényt bocsátott ki. ezek értelmében a szakszervezetek nem folytathatnak politikai tevékenységet, s nem kezdeményezhetnek általános vagy politikai jellegű sztrájkot. ezentul nem lehet gazdasági jellegű sztrájkot kezdeményezni az energiaiparban, valamint a szociális jellegű munkaterületeken. a korránynak joga van az új törvény értelmében az azzal ellentétes sztrájkokat betiltani. a rendelkezés ideiglenes jellegű, s meg nem határozott feloldásáig marad érvényben.

zo ai
09.30 070583 1540

Nun

--

sk0023 4 230 mtik1027

shultz

kairó, 1983. május 7. /mti/ - george shultz amerikai külügyminiszter szombaton jordániában tárgyalt husszein királlyal az ugynevezett reagan-terv felélesztésének lehetőségéről. a külügyminiszter, miután pénteken az izraeli kabinet „elvbén,, s „a még tisztázásra szoruló kérdések,, fenntartásával elfogadta csapatai libanonból történő részleges kivonásának tervét, úgy nyilatkozott, hogy az elgondolások felmelegítésének sikerére reményt lát.

shultz még a szombati nap folyamán damaszkuszba érkezett. itt megbeszéléseket folytat abdel halim haddam külügyminiszterrel, majd asszad államelnökkel. az lenne a feladata, hogy rábíri a szíriai vezetést a libanoni-izraeli paktum elfogadására, s arra, hogy az arabközi békefenntartó erőik kötelékében kelet-libanonban levő szíriai seregtesteket is kivonják.

damaszkusz elégedetlen az egyezménytervezet részleteivel, amelyeket a kormány vezetői shultz-cal folytatott tanácskozásainak most tételesen kielemeznek. „a tervezet cikkelyeinek bármifajta olvasatából kiderül - mondotta pénteki kommentárjában a damaszkuszi rádió -, hogy izrael olyan katonai és politikai célokat ért el, amelyeket libanoni inváziójával képtelen volt. szíria ismételt megerősítette, s teszi ezt most is, hogy ellenez minden olyan megállapodást, ami bármifajta előnyt biztosít izraelnek libanonban.,,

a szíria által említett nyereség abban áll, hogy izraelnek végül is sikerült állandó libanoni jelenlétre szert tennie, nem beszélve az amerikai egységek libanoni erősítéséről. a tervezet ugyanis azzal számol, hogy mintegy két hónap múltán, amikor az izraeli erőket jelentégi állásaikból visszavonják, legalább 50 izraeli katonai személy marad libanon területén. a katonák libanoni parancsnokság alatt állnának, és csak libanoni csapatszállító járműveket használhatnak. a damaszkuszi kommentár párhuzamot von egyiptom és izrael camp david-i megállapodása, illetve az egyezménytervezet között, s kifejti, hogy a bejruti vezetést izrael az amerikaiakkal karöltve belekényszerítette ebbe az előnytelen alkuba.

pk/so ai

10.56 070583 2081

Nur

--

sk0024 4 230 mtik1028

libanon - tudósítói

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. május 7. /mti/ - a szombatira virradó éjszakán is folytatódott a heves tűzérési összecsapások a bejruttól délkeletre elterülő hegyvidéken a falangista és a szocialista miliciák között. az ágyuzás kiterjedt az elnöki palota környékére, bejrut több kerületére, valamint dzsunie kikötővárosra és más tengerparti településekre. a pénteki harcok ideiglenes mérlege: 11 halott, 45 sebesült.

a libanoni kormány szíria és izrael közreműködését kérte az ellenőrzésük alatt álló területekről tüzelő ágyúk elhallgattatásához. amin gemajel elnök parancsba adta, hogy a riadókészültségbe helyezett libanoni hadsereg derítse fel a fővárost támadó tűzérési állásokat és semmisítse meg őket.

a harcok fellángolását bejrutban az izraeli-libanoni megállapodással hozták összefüggésbe. a haladó szocialista párt közleménye rámutatott: a falangista miliciák szándékosan, azzal a céllal kezdeményezték az összecsapások új hullámát, hogy háborút provokáljanak ki szíria és izrael között. a damaszkuszi rádió híre szerint folytatódott az izraeli csapatösszevonások a kelet-libanoni front térségében, ahova nagyszámú izraeli harckocsit és nehéztűzérési löveget szállítottak.

a dél-libanoni tyrben az izraeli megszálló hadsereg katonái pénteken tüntető libanoni fiatalok közé lőttek. egy fiatal fiú meghalt, nyolc megsebesült.

bz/so ai

11.11 070583 1432

Nur

--

sk0025 4 230 mtik1029

izrael-libanon

bejrut, 1983. május 7. /mti/ - az izrael által követelt pótlólagos „felvilágosítások”, miatt további, elhúzódó alkudozás tárgya lesz az „elvbén”, jóváhagyott izraeli-libanoni csapatkivonási megállapodás. jichak samir izraeli külügyminiszter kijelentette, hogy kormánya csupán egy tervezethez, de nem a végleges megállapodáshoz adta hozzájárulását. egyebek között olyan módosítást kíván elérni, amely az előirányozottnál fontosabb beosztáshoz juttatja haddad őrnagyot a dél-libanoni biztonsági övezetben, mert „izrael nem hagyja cserben a barátait”, „samir hozzátette, hogy amennyiben sziria megtagadná libanonban állomásozó erőinek kivonását, akkor az izraeli csapatok is ottmaradnak. izrael egyébként - megítélése szerint - elérte főbb céljait: a többi külföldi erővel együtt vonja ki csapatait libanonból, ahol lényeges biztonsági garanciákhoz jutott, és amellyel új típusu kapcsolatokat alakított ki.

morris draper amerikai küldöttségvezető átadta elie szalem libanoni külügyminiszternek a pótlólagos izraeli követelések listáját. a válasz - bejruti közlés szerint - hosszabb időt igényel, mert „libanon nemzeti érdekei forognak kockán”, „a kért felvilágosításokat részben libanon, részben az egyesült államok adja meg izraelnek. a felvilágosítások a többi között a dél-libanoni biztonsági övezetben működő izraeli-libanoni vegyes járőrök hatáskörét, valamint haddad őrnagy és az általa szervezett milícia státusát érintik.

az izraeli-libanoni megállapodás szövegét philip habib amerikai megbízott közvetítésével véglegesítik. a libanoni parlamentnek is jóvá kell hagynia a megállapodást, mielőtt a tárgyalóküldöttségek vezetői aláírnák. ha minden akadály elhárul, 8-12 hetet vesz igénybe az izraeli, a szíriai és a palesztin erők párhuzamos kivonása.

bz/so ai

11.29 070583 1814

Nw

--

sk0026 4 230 mtik1030

nicaragua - bt

new york, 1983. május 7. /mti-upi/ - az ENSZ biztonsági tanácsának tagjai pénteken este zárt ajtók mögötti ülésükön úgy döntöttek, hogy hétfőn rendkívüli ülést tartanak, amelyen megvizsgálják az ellenforradalmi erők nicaraguai területre történt behatolásai nyomán kialakult helyzetet.

nem egész két hónapon belül ez lesz a BT második rendkívüli ülése a közép-amerikai válság megvitatása céljából.

a BT összehívását - mint ismeretes - csütörtökön kérte a nicaraguai kormány, mivel az elmúlt hetekben is folytatódott az ellenforradalmi bandák behatolása az országba hondurasi területekről, s miután ronald reagan amerikai elnök nyilvánosan is támogatásáról biztosította a törvényes nicaraguai kormány ellen harcolókat.

ur ai

11.39 070583 0769

--

sk0027 4 230 mtik1031

okp választási dokumentum /1. rész/

roma, 1983. május 7. /mti/ - az olasz kommunista párt már a júniusi választásokkal lehetségesnek tartja, hogy az ország irányításában döntő változás következzen be - ezt hangsúlyozza az okp vezetőségének május 3-án elfogadott dokumentuma, melyet szombaton hozott nyilvánosságra a L,unitá.

az olasz gazdasági, társadalmi és politikai válság fordulóponthoz érkezett. a parlament idő előtti feloszlata újlag igazolja, hogy már nem lehet úgy folytatni, mint eddig: döntő változásra van szükség. a fanfani-kormány bukása az utolsó epizódja egy gazdasági, politikai irányzat, egy szövetségi rendszer teljes csődjének - szögezi le az okp vezetősége.

a rossz kormányzást teszi felelőssé a dokumentum, amiért az eltelt négy év során egy sor gazdasági baj miatt szenvedett az ország: rendkívüli módon rőtt a munkanélküliség, csökkent a dolgozók jövedelme, féktelenné vált az infláció, féltelmetes a költségvetési mérleghiány, és aggasztó az ország külföldi adóssága. ezzel egyidejűleg felerősödtek a régi keletű és újabb társadalmi

Nw

ellentmondások: megoldatlan a déli probléma, fiatal munkanélkülieknek reményük sincs a foglalkoztatásra, a korrupció a közélet legkényesebb területeire is behatolt, terjed a maffia tevékenység, és már összejátszik a politikai hatalommal is. ez a politika az évtizedek során kivívott jogokat teszi kockára, nemzetközi téren pedig a legszélsőségesebb elképzelésekkel társul.

olaszországnak békére, kiegyensúlyozott fejlődésre, megújulásra van szüksége, és a kommunisták erre vonatkozó programjukat már a legutóbbi kongresszuson megtették. mindenképp a nemzetközi enyhülést elősegítő politikára lenne szükség. távol kell tartani az országot attól, hogy egy atomháború célpontjává váljék, és tevékenyen elő kell segíteni a kiegyensúlyozott és általános fegyverzetcsökkentési tárgyalásokat.

a változás lehetőségére utalva a dokumentum leszögezi: az igazi alternatívát csak új kormány módszerek és új tartalom jelenthetik, a kormányzóerők gyökeres változásának alapján. a múlt politikai tapasztalatait elemezve a dokumentum rámutat, hogy hibás volt a kereszténydemokrata pártnak az az elképzelése, miszerint az állam és a gazdaság válságával a kommunisták nélkül és ellenére is szembe lehet szállni. /folyt./

kir/so ai

12.18 070583 2314

.-.

sk0028 4 230 mtik1032

okp választási dokumentum /2. rész/

az olasz szocialista párttal való együttműködésre utalva a dokumentum megállapítja: az oszp kormányban való kísérlete nem járt sikerrel, az ellentétes érdekek közötti választás kikerülhetetlen, semmiféle reform nem jár sikerrel baloldali egyetértés nélkül. ezen belül is elsősorban a kommunisták és a szocialisták teljes önállóságon alapuló egyetértését hangsúlyozza a dokumentum.

az alternatíva megvalósításához szükség van a haladó társadalmi és politikai erők közreműködésére, ide számítva azokat a katolikus tömegeket is, amelyek felismerték a kereszténydemokrata politika veszélyeit és tévedéseit, ennél fogva kívánatosnak tartják a politikai változásokat - állapítja meg a dokumentum.

Nm

az okp szerepéről szólva a pártvezetőség leszögezi, hogy a kommunisták már a jelöltek összeállításánál ki akarják fejezni a változás mindenképp szükséges voltát. ezért fordulnak felhívással a különböző politikai és kulturális szervezetekhez, az egyes személyekhez, hogy állásponytjuk különbözőségét fenntartva, egyéniségüket megőrizve segítsék elő az alternatíva győzelmét.

az okp óvja a választópolgárokat attól a félrevezető kampánytól, amely szerint a választással ugysem változik semmi. „az alternatíva lehetséges, a baloldali és a haladó erők többsége létrehozható. és minél nagyobb az egyesítő erőt képező kommunisták súlya, ez a többség annál jobban megtalálja az alternatívához vezető utat.,,

a dokumentum nyomtatékkal szól a választási propaganda várható manővereiről. megállapítja, hogy egyes újságok és tömegtájékoztatási eszközök arra törekcsenek, hogy burkolt, vagy nyílt formában a szavazástól való tartózkodásra szólítsanak fel. „aki nem választ, megadja magát és hagyja, hogy mások döntsenek helyette.,,

a demokratikus alternatíva nem egyetlen párt törekvését fejezi ki, hanem a demokrácia és az ország érdekeit tartja szem előtt - fejeződik be az okp választási dokumentuma.

kir/so ai

12.25 070583 1983

.-.

sk0029 4 230 mtik1033

pron /1. rész/

varsó, 1983. május 7. /mti/ - varsóban szombaton délelőtt megnyílt a hazafias nemzeti újjászületési mozgalom első országos kongresszusa, amelyen 1900 küldött vesz részt. a kultúra és tudomány palotájának kongresszusi termében rendezett tanácskozást jan dobraczynski katolikus író, a pron ideiglenes országos tanácsa elnökségének elnöke nyitotta meg. a megjelenteket köszöntve külön üdvözölte stanislaw gucwát, a parlament elnökét, henryk jablonskit, az államtanács elnökét, wojciech jaruzelski hadsereg tábornokot, miniszterelnököt, valamint a három szövetséges párt és a világi keresztény társadalmi szövetségek vezetőit.

beszédében röviden áttekirtette a mozgalom történetét, amelynek során - mint mondotta - „a katolikusok katolikusok maradtak, a marxisták is megmaradtak marxistáknak, de a pron-hoz csatlakozott valamennyi képviselőjüket összekapcsolta a nemzeti újjászületés, a

Nm

válságból való kijutás közös célja,,. szólt a még mindig meglehetősen széles körű társadalmi passzivitásról, arról, hogy a mozgalom aktivistáinak éppen ezt a félreállást kell leküzdeniök. nagy figyelmet fordított az ifjú nemzedék magatartására és szerepére, emlékeztetve arra, hogy a második világháború óta eltelt időszakban az ország életében már többször voltak nehéz időszakok, de az alkotó tenniakarás mindig felülkerekedett a nézeteltéréseken, a problémákon. arra is felhívta a figyelmet, hogy a hetvenes években és korábban elkövetett hibák ellenére összességében véve a népi lengyelország fennállásának 38 éve alatt igen nagy eredmények születtek, amelyek jelentőségét nem szabad lebecsülni.

a bevezető után a résztvevők megválasztották a kongresszus programadó és egyéb bizottságait, amelyek tagjai a vajdasági bizottságok, a társadalmi szervezetek és a leköszönő ideiglenes országos bizottság képviselőiből állnak. /folyt./

kn/so ai

13.05 070583 1871

--

sk0030 4 230 mtik1034

pron /2. rész/

a programadó referátumot előterjesztve Jan Kozłowski, az ideiglenes tanács egyik alelnöke a politikai, világnézeti véleménykülönbségeken felülemelkedni képes széles körű társadalmi összefogás szükségességét hangsúlyozta. mint mondotta, nem a jelenleg is tapasztalható nézeteltérések mesterséges elsimitását, hanem a párbeszéd közös platformjának megteremtését tűzi ki célul maga elé a pron. az állampolgárok véleménynyilvánítási lehetőségeinek hatékonyabbá tételé érdekében a pron szükségesnek tartja a tanácsok munkájának megreformálását, továbbá azt, hogy módosításokat hajtanak végre a tanácsi és a parlamenti választások egész rendszerében. a lengyelországi belső helyzet kedvező alakítását hangsúlyozva Kozłowski szólt a pápa látogatásának megfelelő előkészítéséről, majd arról, hogy a fegyverkezési hajszá, a kiéleződött nemzetközi feszültség közepette lengyelország fokozódó stabilizálódása az egész világ érdekeit szolgálja.

a programadó referátum elhangzása után megkezdődött a plenáris vita, amelyben a résztvevők nagy száma miatt a felszólalási időt személyenként tiz percben határozták meg. természetesen teljes értékű hozzászólásként veszik figyelembe az írásban benyújtott nyilatkozatokat is.

kn/so ai

13.14 070583 1261

--

sk0031 4 230 mtik1035

amerikai fegyverek tajvannak

washington, 1983. május 7. /reuter/taszsz/ -- a washingtoni külügyminisztérium 800 millió dollár értékű fegyver és hadifelszerelés eladását tervezi tajvannak. a reagan-kormányzat legnagyobb ügylete tajvannal nyilván a knk heves ellenkezését váltja ki - írja a washington post szombati száma.

a fegyverszállítások légvédelmi felszereléseket, tengeralattjáró-elhárító fegyvereket, 155 milliméteres tüzérségi ágyukat, m-48-as harckocsikat és korszerű elektronikai felszereléseket tartalmaznak. a jelenlegi pénzügyi évben az usa 600 millió dollár értékben szállított fegyvereket tajvannak.

mint megfigyelők rámutatnak, a tajvani fegyveres erők megerősítése ellentmond a peking és washington által tavaly aláírt nyilatkozatnak, miszerint az usa fokozatosan csökkenti a tajvanna irányuló fegyverszállításokat.

ol ai
13.24 070583 0871

--

sk0032 4 230 mtik1036

hu jao-pang - jugoszláv interju /1. rész/

belgrád, 1983. május 7. /mti/ - a jugoszláv lapok szombati számukban közlik azt az interjút, amelyet jugoszláviai látogatása előtt hu jao-pang, a kínai kp kb főtitkára adott pekingben jugoszláv újságíróknak. hu jao-pang kijelentette, hogy nagy örömmel készül jugoszláviai látogatására, amely jó alkalom arra, hogy kifejezze a jugoszláv párt és nép iránti tiszteletét, hogy tolmácsolja a kínai párt és nép szinte baráti érzelmeit.

hu jao-pang az interjuban részletesen szólt kína bel- és külpolitikájáról, a szocialista építés eredményeiről és feladatairól. a kínai gazdaság elmaradottságát az ország hosszú éveken át tartott bezárkózottságával magyarázta, és ennek kapcsán aláhuzta, hogy továbbra is igen nagy szükség van a világ felé való nyitás politikájának folytatására és a külső országokkal való baráti együttműködés fejlesztésére. kína gazdasági fejlődésének irányairól és ennek főbb jellemzőiről szólva a kínai kp xii. kongresszusán megfogalmazott célokból indult ki, hangoztatva, hogy az ezredfordulóig a jelenlegi négyeszeresére kell növelni a bruttó nemzeti terméket. ezt a célt két szakaszban kívánják elérni, s az első évtizedben, 1990-ig a figyelmet elsősorban a hatékonyságra összpontosítják, ilyenformán a növekedés üteme lassabb lesz. ezzel egyidejűleg a gazdaság szerkezeti átalakításán és a reformján is munkálkodni fognak.

hu jao-pang az interjuban kifejtette, hogy kína javítani kívánja kapcsolatait a szovjetunióval, hozzátéve azonban azt a véleményét, hogy „a szovjetunió továbbra is kína-ellenes lépéseket tesz, és hogy a kapcsolatok normalizálásának „legfőbb akadálya az indokina helyzet,„ a kínai-amerikai kapcsolatok legsúlyosabb terhének a „tajvani kérdést,„ nevezte, kijelentve, hogy ha az egyesült államok nem támogatná a tajvani rezsimet, a szigetország könnyen visszacsatlolható lenne az anyaországhoz. /folyt./

kd/so ng

15.05 070583 1927

te

--

sk0033 4 230 mtik1037

a szerkesztőségek tájékoztatására!

hu jao-pang - jugoszláv interju /2. rész/

az interju előtt tett nyilatkozatában

hu jao-pang kijelentette: „a negyvenes évek elején, a fasizmus elleni háború idején a kínai partizánok hallottak a tito elvtárs vezette antifasiszta partizánháborúról, és azóta az önk barátaik vagyunk. bizonyos idő elteltével pártjaink és népeink viszonya valamelyest visszafejlődött, de a kapcsolatok újrafelvétele után viszonyunk gyorsan javult. a jugoszláv párt marxista párt és kitartóan védelmezi függetlenségét. a szocializmusba vezető önálló úton a jugoszláv párt és nép nagy vívmányokat ért el, a világbéke megőrzéséhez és az emberiség haladásához pedig rendkívüli módon járult hozzá,„.

az interjuban a kínai kp főtitkára azt hangoztatta, hogy kína sajátosan kínai jellegű szocializmust kíván építeni és önálló úton akar haladni. ezzel összefüggésben megállapította, hogy a marxizmus klasszikusainak műveiben nem találhatóak válaszok azokra az új kérdésekre, amelyek a szocializmus építésének során merülnek fel. már napjainkban is léteznek olyan dolgok, amelyekről sem marx, sem engels, de még lenin sem beszélt, és „hamarosan lesznek olyan helyzetek is, amelyekről tito és mao ce-tung sem beszélt, tíz vagy husz év múltán pedig ismét új helyzetek állnak elő,„ ezért hu jao-pang nagy nyomatékkal beszélt a marxizmus állandó fejlesztésének szükségességéről. ennek kapcsán kedvezően értékelte a jugoszláv kommunisták hozzájárulását, az újabb időkre vonatkoztatva pedig a kínai és más pártokét is. a dogmatizmus és a revizionizmus elleni harcról szólva emlékeztetett a negyvenes évek végén történt eseményekre, „amikor egyes szocialista országok bírálták a jugoszláv kommunistákat, revizionizmussal vádolva meg őket,„ „bëbizonyosodott - mondotta -, hogy a jugoszláv párt marxista és nem revizionista, hogy a marxizmust a jugoszláv gyakorlatra alkalmazza, és bëbizonyosodott az is, hogy azok a bírálókat, amelyekhez egyébként a kínai párt is csatlakozott, jogtalanok voltak,„ /folyt./

kd/so ng

15.05 070583 2097

te

--

sk0034 4 230 mtik1038

a szerkesztőségek tájékoztatására!

hu jao-pang - jugoszláv interju /3. rész/

a kínai külpolitikai törekvésekről szólva a főtitkár kijelentette, hogy kína folytatja a három szocialista országgal - a koreai ndk-val, romániával és jugoszláviával - fennálló baráti kapcsolatainak fejlesztését, egyszerűen intenzívebbé teszi kapcsolatait a harmadik világ országaival. kína szembe helyezkedik az egyeduralmi törekvésekkel, bárkinek részéről nyilvánuljanak is meg, akár globális, akár lokális formában. emlékeztetett lenin 1919-ben elhangzott kijelentésére, miszerint az a proletariátus, amely a tulajdon népe részéről a más népekre gyakorolt nyomás legkisebb formáját is megtűri, nem tarthatja magát szocialista proletariátusnak. feltette a kérdést: vajon szocialista proletariátus eljárása-e, ha egy szocialista ország a másik szocialista országra ráerőszakolja saját katonai megszállását?

kínának a szovjetunióhoz és az egyesült államokhoz fűződő viszonyáról szólva hu jao-pang kijelentette, hogy a kapcsolatok fejlesztését akadályozó tényezőkben mindkét ország részéről megnyilvánul az egyeduralmi jelleg. az interjuban indokínáról csak amnyi olvasható, hogy a főtitkár „elemezte a térségben uralkodó viszonyokat. megismételte, hogy országa mind a szovjetunióval, mind vietnammal szeretné normalizálni kapcsolatait, de hangsúlyozta, hogy kína nem adhatja fel elveit.„

a kommunista és munkáspártok kapcsolatait érintve a kínai pártvezető két jelenségre hívta fel a figyelmet: az egyik, s szerinte ez aggasztó, a széthúzás, a másik pedig, ez viszont bátorító, hogy számos párt vezetősége a szocializmus építésének önálló útjait hangoztatva mind önállóbb álláspontot képvisel. figyelmét inkább a bátorító tendenciákra összpontosította, úgy ítélve meg, hogy azok hozzájárulhatnak a fogyatékoságok gyorsabb kiküszöböléséhez, hogy a szocializmus mint egész sikeresebben haladhasson előre, hogy a kommunista pártok viszonya javuljon. ha ezt mindenki jól megfontolja, a helyzet sokkal kedvezőbbben fog alakulni. ha ehhez nem elegendő tíz év, elég lesz harminc vagy ötven, és akkor létrejön „az új arcu internacionálé.„ a kínai kp a kommunista és munkáspártok jelenlegi és jövőbeni kapcsolatait a teljes egyenjogúság, az önállóság, a kölcsönös megbecsülés és a be nem avatkozás elvei alapján képzei el.

kd/so ng

15.06 070583 2389

--

sk0035 4 230 mtik1039

spanyol választás - nato /1. rész/

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1983. május 7. /mti/ - a „rakéta-vihar,„ valamint a nato-tagság első számú témává lépett elő a pénteken éjjelkor lezárult spanyol választási kampányban. a vasárnapi helyhatósági választás finisében színre lépett politikusok, pártvezetők elsősorban felipe gonzález miniszterelnöknek az nszk-ban tett, az eurokrakéták telepítését támogató nyilatkozatát támadták, magyarázták, védték.

a legnagyobb spanyol napilap, az el pais szombati, a háromhetes választási kampányt értékelő cikkében leszögezi: „a rakéta-vihar, valamint a nato-téma uralta az utolsó napok választási propagandáját. különös, hogy a több mint nyolcezer város, község belső örömei, gondjai helyett a külpolitika vette át a vezető szerepet.„

a szombati lapok vezető helyen közlik a katalán nacionalista párt vezetőjének kijelentését, miszerint „spanyolországnak két külpolitikája van: egy belső fogyasztásra, a másik külső tálatásra.„ gerardo iglesias, a spanyol kommunista párt főtitkára egy választási gyűlésen megállapította: „a miniszterelnök megszegte korábbi választási ígéreteit, és veszélyes vizeken hajózik.„ iglesias bejelentette: a kommunista képviselők azt indítványozták, hogy a kormány a parlament előtt tegye világossá egyre „cikkakosabb,„ politikáját.

politikai megfigyelők külön hangsúlyt helyeznek arra a kitapintható véleménykülönbségre, amely a miniszterelnök, helyettese, valamint a külügyminiszter között tapasztalható ebben a témában. alfonso guerra miniszterelnök-helyettese egy pénteken este córdobában tartott nagygyűlésen lényegében ezt erősítette meg, amikor kijelentette: „népszavazást rendezünk a nato-tagságról. kampányt folytatunk annak érdekében, hogy a spanyol nép mondjon nemet nato-tagságunkra. függetlenségünk, szuverenitásunk érdekei azt diktálják, hogy maradjunk kívül az észak-atlanti katonai szerződésen.„ fernando moran külügyminiszter, a jaéni gyűlés szónoka pedig - ellentétben gonzález nszk-beli kijelentésével - kijelentette: „semmit sem változott álláspontunk. tartjuk magunkat korábbi véleményünkhöz és ígéreteinkhez.„ /folyt./

ky/so ng

15.07 070583 2188

--

k

sk0036 4 230 mtik1040

spanyol választás - nato /2. rész/

felipe gonzález pénteken éjjél előtt a nemzethez intézett televíziós felhívásában egyetlen szót sem ejtett a nagy vihart kavart kényes témákról. a vasárnapi helyhatósági választásokkal kapcsolatban leszögezte: „a spanyol nép szavazataival ismét bebizonyíthatja, hogy a változás, a demokratikus átalakulás hűve.,,

vasárnap 27,5 millió állampolgár élhet szavazati jogával, dönthet arról, hogy az elkövetkező négy esztendőben milyen összetételű, milyen politikai erőket képviselő tanácsok irányítják a városokat, községeket. a négy évvel ezelőtti választások eredményeként az ország lakosságának több mint 70 százaléka olyan helyi hatóságok irányítása alatt állt, ahol a baloldal volt többségben. a szocialisták elutasító magatartásának eredményeként azonban csaknem kizárt, hogy újból létrejöjjön egy szocialista-kommunista megegyezés.

vasárnap három tartományban - köztük a 4,6 milliós madridban - autonóm kormányt is választanak. ez a korábban megígért decentralizálási folyamat részét képezi.

ky/so ng

15.07 070583 1070

-.-

sk0037 4 230 mtik1041

rövid hírek

kodály-émlékplakettek

berlin, 1983. május 7. /mti/ - kodály zoltán életművének népszerűsítése és terjesztése érdekében kifejtett, magasszínvonalú tevékenységéért kodály-émlékplakettel tüntették ki hans pischner professzort, a berlini német állami opera és dr. werner rackwitz professzort, a komische oper intendánsát, valamint katharina wauert, az ndk rádiójának zenei szerkesztőjét, dr. friedrich krell professzort, a wernigerodei ifjusági rádió-kórus vezetőjét és dr. paul michel professzort, a weimari franz liszt zeneművészeti főiskola nyugalmazott tanárát. az emlékplaketteket dr. szalai béla berlini magyar nagykövet adta át.

magyar kiállítás

párizs, 1983. május 7. /mti/ - párizsban az „espace pierre cardin”, kulturális központban pénteken este magyar textilművészeti kiállítást nyitottak meg. a kiállításon gecser lujza, gulyás katalin, hübner aranka, lovas ilona, kelecsényi csilla, szabó marianne, szilvitzky margit alkotásai láthatók.

isztambuli szállodatüz

isztambul, 1983. május 7. /ap/upi/ - az eddigi adatok szerint 38 ember vesztette életét és 65 sérült meg az isztambuli „washington”, szállóban szombaton kora reggel pusztított tűzvészben. a tüzet egy főzésre használt probán-bután gázpalack felrobbanása idézte elő. a szálloda 130 vendége kivétel nélkül külföldi - görög, osztrák, amerikai, iráni és arab - turista volt.

bj-ds-ol ng
15.09 070583 1415

-.-

sk0038 4 230 mtik1042

mitterrand - elutazás

s. kovács ferenc, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1983. május 7. /mti/ - francois mitterrand francia köztársasági elnök és kísérete szombaton befejezte ötnapos hivatalos látogatását kínában és sanghajból, a vidéki körut utolsó állomásáról hazaindult párizsba.

mitterrand harmadik kínai látogatását összegezve pekingi megfigyelők arra mutatnak rá, hogy a kínai-francia politikai megbeszéléseket a délkelet-ázsiai kérdések uralták, ezen belül is kambodzsa témája, és hogy a kínai és a francia álláspont jelentősen eltér egymástól. noha mind peking, mind párizs megváltoztathatónak tartja a kambodzsai helyzetet, a „rendezés”, eszközeinek kérdéseiben ütköznek a nézetek. a realisztikusabb, a kérdésegüttest más koordináták közé helyező franciák azt vállalják, hogy a „vörös khemerek”, számára nincs bocsánat, a polpotista vezetés négyéves véres uralmával eljátszotta hitelét. franciaország nem ismeri el a „vörös khemereket”, is tömörítő ugynevezett kambodzsai koalíciót, míg kina diplomáciailag is elismeri, fegyverrel is támogatja őket.

le

mitterrand, legalábbis a nyilvánosság előtt, megjegyzés nélkül hagyta csao ce-jang és teng hsiao-ping egybeeső kijelentéseit, miszerint kínával és más országokkal együtt, a délkelet-ázsiahoz fűződő történelmi, gazdasági és kulturális szálait kihasználva, franciaországnak is „kényszerrel kell alkalmaznia”, vietnammal szemben a kivonulás érdekében. a francia elnök pekingben egy szóval sem említette, hogy párizs változtatni akarna a hongkongi south china morning post kifejezése szerint nagyon szoros francia-vietnami viszonyon, vietnam gazdasági megsegítésén. ez úgy értelmezhető, hogy nem köti azt össze vietnam kambodzsa-politikájának módosításával. ugyanakkor mitterrand, ha el is vetette egy „francia közvetítés”, lehetőségét, úgy fogalmazott, hogy „franciaország hasznos lehet, franciaországnak szava van,„.

ami a kétoldalú együttműködést illeti, mitterrand és szakminiszterei látogatásának egyetlen kézzelfogható eredménye, leszámítva a francia nyelv tv-oktatásáról szóló jegyzőkönyvet, egy memorandum volt arról, hogy franciaország kész négy, egyenként 900 megawattos reaktort és más berendezéseket szállítani kínai atomerőművek számára. az üzlet azonban a kínai fizetés mikéntjének eldöntetlensége miatt még függőben van. mitterrand szerint a pekingi tárgyalásokon nem volt szó mirage típusu harci gépek küszöbönálló eladásáról. kína jelezte, hogy drágáknak tartja a gépeket.

nc/so ng

15.25 070583 2507

--

sk0039 4 230 mtik1043

honecker - hazaérkezés

berlin, 1983. május 7. /mti/ - a szovjetunióban tett hivatalos baráti látogatásának befejeztével szombaton délben visszaérkezett berlinbe az erich honecker vezette ndk párt- és állami küldöttség.

bj/hi ng

15.26 070583 0247

--

fe

sk0040 4 230 mtik1044

japán - fülöp-szigetek

tokió, 1983. május 7. /mti/ - miközben a manilai elnöki palotában eredményesnek mondott tárgyalások folytak, a környező utcákön elsősorban diákok tömege tüntetett a japán fegyverkezés ellen. erre mutatott rá szombat esti hiradásában a tokiói televízió, beszámolva nakaszone japán miniszterelnöknek ferdinand marcos-szal, a fülöp-szigetek elnökével folytatott megbeszéléseiről.

mint ismeretes, a fülöp-szigetek fővárosa a japán kormányfő asean-körútjának negyedik, utolsó előtti állomása. a programban már csak malaysia szerepel.

manilában - akárcsak a már meglátogatott délkelet-ázsiai fővárosokban - nakaszone számára a japán katonai erőfeszítések fokozása miatti aggodalmak eloszlátása tűnt a legfontosabbnak. a szigetország kormányfője itt is azt hangoztatta, hogy a fegyverkezés csak „a minimális önvédelem”, céljait szolgálja. a tengeri szállítási utvonalak védelme csakis az ország - „rendkívüli helyzetben”, történő - ellátásának biztosítását célozza, s soha nem jelent veszélyt az asean-térség számára - tette hozzá nakaszone.

a szigetország katonai erőfeszítéseit korábban hevesen ostorozó ferdinand marcos értesülések szerint „megértést”, tanúsított a japán magyarázat iránt, az önvédelmet japán elidegeníthetetlen jogának nevezve.

a gazdasági együttműködés szintén érzékeny napirendi pontnak bizonyult. a fülöp-szigetek elnöke kijelentette: japánnak is érdeke, hogy délkelet-ázsia kis országai „virágozzanak”, azaz - mutatnak rá tokiói megfigyelők - a kereskedelmi kapcsolatokban meglévő egyenlőtlenségek megszüntetését, a japán piacok fokozottabb megnyitását sürgette. viszont erre nakaszone - elsősorban a mezőgazdasági termékek vonatkozásában - csak homályos ígéretet tett. ugyanakkor kilátásba helyezte a japán gazdasági segély növelését.

pl/hi ng

15.41 070583 1838

--

fe

sk0041 4 230 mtik1045

kenan evren

ankara, 1983. május 7. /mti-afp/ -- kenan evren török államfő arra intette szombat az 1980-as katonai hatalomátvétel előtt működött pártok vezetőit, hogy „tartózkodjanak mindenfajta illegális politikai tevékenységtől,, mert ellenkező esetben elhalasztják a november 6-ra tervezett általános választásokat. bejelentése újabb jele annak, hogy a katonai hatalom a politikai élet igen szigorú ellenőrzése mellett kívánja végrehajtani a polgári kormányzásra való visszatérést.

evren az ankarától mintegy 100 kilométerre északra fekvő cankiriban szombat délelőtt elhangzott beszédében elmondta, hogy az elmúlt két hét során országszerte „titkos összejöveteleket,, tartottak azzal a céllal, hogy a törvényben megszabott időpont előtt megkezdjék a pártok újjászervezését. emlékeztetett arra, hogy a nemzetbiztonsági tanács által április 24-én jóváhagyott törvény csak május 16-tól teszi lehetővé - bizonyos korlátozások mellett - politikai pártok létrehozását. a politikusoknak - hangoztatta kenan evren - tartózkodniuk kell mindenfajta illegális akcióktól, nehogy az államvezetés olyan törvények meghozatalára kényszerüljön, amelyeket nem szeretne életbe léptetni.

... kő ng

16.24 070583 1211

--

sk0042 4 230 mtik1046

szovjet-ndk közös közlemény /1. rész/

moszkva, 1983. május 7.

/mti/ - a szovjetunió és a német demokratikus

köztársaság népei közötti barátság és együttműködés sikeresen fejlődik, s a szovjetunió és az ndk továbbra is mindent megtesz a szocialista gazdasági integráció folyamatának elmélyítése érdekében. a kgst-tagállamok küszöbönálló moszkvai csúcstalálkozója új korszakot nyit ebben az együttműködésben - állapítja meg a többi között az a közös közlemény, amelyet az ndk erich honecker vezette párt- és állami küldöttsége szovjetunióbeli látogatásának befejeztével szombat hoztak nyilvánosságra moszkvában.

te

erich honecker, az nszép kb főtitkára, az ndk államtanácsának elnöke vezetésével május 3. és 7. között tartózkodott a szovjetunióban a magas rangú ndk-küldöttség, és a látogatás során jurij andropov, az szkp kb főtitkára kétszer folytatott megbeszélést erich honeckerrel. hivatalos tárgyalásai befejeztével a delegáció rövid látogatást tett alma-atában és taskentben.

mint a közlemény rámutat, a tárgyalásokon a felek mélyszéges aggodalmuknak adtak hangot amiatt, hogy az egyesült államok agresszív törekvései az egész világon fokozzák a feszültséget. az amerikai irányvonal nem csupán a szocialista közösség ellen irányul, hanem ellentétes valamennyi nép érdekeivel, és a nukleáris katasztrófa felé sodorja a világot. meg kell akadályozni a nukleáris háború kitörését, legyen az kicsi vagy nagy, totális vagy korlátozott. ennél ma nincs fontosabb feladat - hangsúlyozza a közlemény. a szovjetunió és az ndk határozottan sikraszáll a fegyverkezési hajszára, mindenekelett a nukleáris fegyverkezési hajszára megfékezésért és úgy vélik, hogy egy-egy állam politikáját ma mindenekelett abból a szempontból kell megítélni, milyen álláspontra helyezkedik ebben a kérdésben.

a szovjetunió legutóbbi, a nukleáris fegyverzet korlátozására és csökkentésére irányuló javaslatai lehetőséget nyitnak a katonai szembenállás enyhítésére, a nukleáris fegyverzet radikális csökkentéséről szóló megegyezés létrehozására. a szovjetunió és az ndk elfogadhatatlannak tekinti az európai nukleáris fegyverzetről folyó tárgyalásokon washington által előterjesztett ugynevezett közbülső megoldást. ennek, akárcsak a „nulla-megoldásnak,, az a célja, hogy a szovjetuniót és szövetségeseit egyoldalú leszerelésre kényszerítsék - mutat rá a dokumentum. /folyt./

hj-kr/h1 ng

16.40 070583 2403

--

te

sk0043 4 230 mtik1047

szovjet-ndk közös közlemény /2. rész/

a közlemény megállapítja: az új amerikai középhatótávolságú nukleáris rakéták nyugat-európai telepítése a legsúlyosabb fenyegetést jelentené nem csupán az európai kontinens, hanem az egész világ számára. a szovjetunió elkerülhetetlenül arra kényszerülne, hogy megfelelő válaszcselekményeket tegyen a katonai-stratégiai egyensúly megőrzése érdekében. ez azonban - mint azt a szovjet vezetők számos esetben hangsúlyozták - kikényszerített intézkedések lennének.

a közös közlemény megismétli, hogy a szovjetunió jobb szeretné ezt a kérdést nem a fegyverkezés fokozásával, hanem az egyesült államokkal történő megállapodással megoldani. ennek az európai nukleáris fegyverekről szóló megállapodásnak azonban az egyenlőség és az egyenlő biztonság elvein kell alapulnia. a tárgyalófelek hangot adtak annak a véleményüknek, hogy a középhatótávolságú fegyverekről genfben folyó tárgyalásokon fennáll a meggyezés lehetősége, ehhez azonban az szükséges, hogy a nyugat - eddigi magatartásával ellentétben - konstruktívan közelítse meg a kérdést.

a tárgyalásokon szó esett számos más nemzetközi kérdésről is. mint ezzel kapcsolatosan a közlemény megállapítja, a tárgyalófelek elítélték izrael agresszív politikáját és kijelentették: határozottan támogatják szíriát és továbbra is szolidárisak a palesztinai arab nép harcával. a szovjetunió és az ndk fellép az ellen, hogy az egyesült államok növekvő mértékben beavatkozzék a közép-amerikai államok belügyeibe. a tárgyalófelek szolidaritást vállaltak vietnam, laosz és kambodzsa népeivel, és elítélték a dél-afrikai fajüldöző rezsimnek a szomszédos afrikai országokkal szembeni agresszív cselekményeit. a szovjetunió és az ndk nagyra értékeli az el nem kötelezett országok mozgalmának a béke védelmében és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok átalakításáért folytatott harcban vállalt szerepét - állapítja meg a közlemény.

hj-kr/hi ng

16.48 070583 1940

--

te

sk0044 4 230 mtik1048

nicaragua - ellenforradalmi bandák

managua, 1983. április 7. /reuter/ap/ - újabb somozista ellenforradalmi bandák hatoltak be hondurasból, a hondurasi tüzérség támogatásával, nicaragua területére nueva segovia tartományban - jelentette be szombatra virradóra a nicaraguai nemzetvédelmi minisztérium szóvivője. a hadsereg alakulatai felvették a harcot a behatolókkal.

a bejelentés nem sokkal azután hangzott el, hogy a nemzetvédelmi minisztérium közölte: csütörtökön a kormánycsapatok 1200 hondurasból betört ellenforradalmi támadását verték vissza ugyancsak nueva segovia tartományban. a nicaraguai kormánycsapatok és az ellenforradalmi erők összecsapása során 90 somozista fegyveres vesztette életét, sokan megsebesültek, több százat pedig visszaűztek honduras területére - adja hírül a közlemény.

folytatódnak a heves harcok nicaragua észak-keleti részén, zelaya norte tartományban is, ahol az ellenforradalmi csapatok hetek óta sikertelenül próbálnak ellenőrzésük alá vonni egy aranybányát.

tu ng

17.06 070583 1034

--

sk0045 4 230 mtik1049

olasz választási kampány /1. rész/

király ernő, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1983. május 7. /mti/ - két nappal az előrehozott választások időpontjának bejelentése után már teljes lendülettel folyik az olasz pártok csatározása - mintha az egymással versengő politikai erők hónapok óta csak a köztársasági elnök „rajtjelére„ vártak volna.

claudio martelli, a szocialista párt főtitkár-helyettese szombati nyilatkozatában úgy vélekedett, hogy a június végi szavazás Bettino Craxi és Ciriaco De Mita, vagyis az oszp és a kdp hatalmi vetélkedését hozza. ezzel egyidejűleg a szociáldemokrata párt országos konferenciáján olyan vélemény hangzott el, hogy az oszdp Pietro Longo főtitkárt tartja legalkalmasabbnak a majdani kormány

te

elnökének posztjára. Longo később személyesen cáfolta a vezetőség egyik tagjától származó, magánvéleménynek mégsem tekinthető közlést, amely megfigyelők szerint craxi miniszterelnöki ambícióit lett volna hivatott fékezni.

bettino craxi, amint a szocialista párt vezetőségének hétfői ülésén mondott beszédéből kitűnt, egyelőre óvatosan nyilatkozik mind a saját, mind a szövetségesekre vonatkozó terveiről. ezekről többet csak a milánóban május 19-én kezdődő programadó konferencia után lehet majd megtudni. figyelemre méltó azonban az oszp főtitkárának az a kijelentése, hogy a szocialisták oly módon kívánják irányítani a választási kampányt, hogy egyetlen ajtót se csapjanak be maguk mögött. a párthoz közel álló források úgy ítélik meg, hogy a szocialisták, ennek megfelelően, valószínűleg nem akarnak majd éles polémiába bocsátkozni a kereszténydemokrata párttal.

craxi helyettesének, martellinak a nyilatkozata ennek - legalábbis pillanatnyilag - ellentmond. martelli három pontban összefoglalt véleményét az olasz sajtó jelentős része az oszp hivatalos álláspontjaként értelmezte. a három pont:

1. a szavazás során de mita és craxi között kell választani.
2. az olasz helyzet megváltoztatásához elegendő annak a kereszténydemokrata felfogásnak az eloszlátása, hogy a párt egyedüli letéteményese a hatalomnak.
3. az okp továbbra sem szólhat bele az irányításba, mert politikai elképzelései „nem elég érettek”, a tervezett baloldali együttműködés sem képes megváltoztatni a jelenlegi egyensúlyt. /folyt./

kir/hi ng

17.45 070583 2310

-. -

sk0046 4 230 mtik1050

olasz választási kampány /2. rész/

ciriaco de mita eközben változatlan intenzitással dolgozik a kdp új, választási arculatának kialakításán. a párt legutóbbi vezetőségi ülése után olyan tartalmu nyilatkozatok láttak napvilágot, amelyek szerint nem veszik fel a jelöltek listájára azokat a képviselőket, szenátorokat, akik a p-2 ügyben vagy más korrupciós botrányokban tulságosan kompromittáltak a kereszténydemokráciát.

a proletáregység párt vezetősége legutóbbi ülésén úgy döntött, hogy az okp-val közös listán indul a választásokon. ez kétségtelenül jelentős lépés az 1968-as megmozdulások nyomán létrejött párt történetében és - mint a két párt vezetősége között létrejött megállapodás leszögezi - a teljes önállóság és a saját program tiszteletben tartásán alapul.

kir/hi ng

17.51 070583 0806

-. -

sk0047 4 230 mtik1051

két rövid hír

amerikai hegymászók

katmandu, 1983. május 7. /upi/ - oxigénpalack nélkül hódította meg a világ legmagasabb hegycsúcsát, a mt. everestet egy amerikai hegymászó. kísérőivel, egy ugyancsak oxigénmaszk nélkül feljutott nepáli sherpával és három „palackos”, amerikai társával együtt mintegy fél órát tartózkodott a „világ tetején”, a jövedelű amerikai, aki egyszer már sikertelenül kísérletezett a 8848 méter magas csúcs megmászásával, 36 éves és tanár washington állam egyik városában.

környezetőrök

te

algir, 1983. május 7. /tanjug/ - az algériai rendőrség, elsőként a világon, különleges alakulat kiképzését kezdte meg - az ember természeti környezetének védelmére. az egyelőre százfőnyi alakulat tagjai „környezetvédelmi diplomát”, kapnak és elsősorban nagyvárosokban teljesítenek majd szolgálatot, együttműködve a városok hatóságaival.

kő ng

18.07 070583 0899

--

sk0048 4 230 mtik1052

shultz - sziria

bejrut, 1983. május 7. /mti/ - hafez asszad szíriai elnök szombaton délután fogadta george shultz amerikai külügyminisztert, aki közel-keleti körútja keretében azzal a céllal érkezett damaszkuszbba, hogy megszerezze szíria támogatását az elvben jóváhagyott izraeli-libanoni csapatkivonási megállapodás végrehajtásához, a libanonban tartózkodó izraeli, szíriai és palesztin erők egyidejű kivonásához. shultz előzőleg abdel halim haddam szíriai külügyminiszterrel folytatott beható eszmecsere. repülőtéri nyilatkozatában az amerikai diplomácia vezetője kijelentette, hogy az egyesült államok elismeri szíria fontos, meghatározó közel-keleti szerepét.

a szíriai-amerikai megbeszélésekről egyelőre nem közöltek részleteket. a szíriai vezetők, mint emlékeztetés, korábban az izraeli megszálló csapatok távozásától tették függővé libanonban állomásozó erők kivonását, értésre adva, hogy elleneznek minden olyan megállapodást, amely korlátozza libanon szuverenitását és ebből eredően veszélyezteti szíria biztonságát. az első damaszkuszi sajtóértékelések szerint a shultz közvetítésével kimunkált elvi megállapodás nem felel meg ezeknek a követelményeknek.

szíriából shultz szaud-arábiába utazik.

közben libanon és az egyesült államok képviselői bejrutban együtt tanulmányozták az izrael által előterjesztett pótlólagos követeléseket, de válasz reájuk csak több nap múltán várható. az elvben elfogadott megállapodás aláírása azonban elsősorban szíria állásfoglalásától függ.

fe

bár korántsem volt teljes a tüzszünet, szombaton reggeltől fokozatosan alábbhagyott a falangisták és a szocialista miliciák összecsapásainak hevessége. bejrutban és környékén több mint husz halálos áldozata és száz sebesültje volt a kiterjedt konfliktusnak.

bz/hi ng

18.54 070583 1796

--

sk0049 4 230 mtik1053

szovjet-ndk táviratváltás

moszkva, 1983. május 7. /mti/ - a szovjet hadseregnek a második világháboruban aratott győzelme, valamint a német népnek a fasiszmus alóli felszabadítása 38. évfordulója alkalmából a szovjetunió és a német demokratikus köztársaság vezető testületei táviratban üdvözölték egymást.

az szkp központi bizottsága, a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjetunió minisztertanácsa táviratában megállapítja: a hitleri fasiszmus felett aratott győzelem gyökeres változásokat eredményezett sok nép sorsában, jelentős változásokat hozott a világ politikai térképén, és joggal foglal el kiemelkedő helyet a történelemben.

az első német munkas-paraszt állam megalakítása és fejlődése - mutat rá a továbbiakban a távirat - szorosán kapcsolódik az szkp és az nszép, a szovjetunió és az ndk testvéri szövetségének állandó erősödéséhez. ez a szövetség a közös célokra és a szocialista internacionalizmus eszméihez való hűségen alapul. az ndk párt- és állami küldöttségének most véget ért látogatása jól szolgálta a két párt, a két állam és a két nép sokoldalú együttműködésének további fejlődését.

választáviratukban az ndk vezető testületei hangsúlyozzák, hogy a népek emlékezetéből nem lehet kitörölni a szovjetunió által a második világháboruban hozott áldozatokat és azt a hősiességet, amelyet a szovjet nép tanusított. a szovjetunió világtörténelmi jelentőségű győzelme sok nép előtt nyitotta meg a lehetőséget a szocialista fejlődés, a nemzeti és társadalmi felemelkedés előtt.

a jelenlegi nemzetközi helyzetről szólva a távirat megállapítja: a nemzetközi helyzet alakulása meggyőzően bizonyítja, hogy minden előfeltétel adott a béke megővéséhez, az imperializmus

fe

legagresszívabb körei terveinek meggyújtásához, ennek döntő biztosítéka a szocialista közösség országai barátságának, gazdasági és védelmi erejének erősítése, egyeztetett külpolitikai tevékenységük.

kn/hi ng

19.20 070583 1947

-.-

sk0050 4 230 mtik1054

pron - kongresszus - 2 /1. rész/

varsó, 1983. május 7. /mti/ - a referátum elhangzása után több fizikai és szellemi dolgozó szólalt fel, a nemzeti megegyezés különféle aspektusait elemezve.

wojciech jaruzelski hadseregtábornok, a lemp kb első titkára, a minisztertanács elnöke /aki engedélyt kért és kapott a kongresszus elnökségétől a meghatározottnál hosszabb felszólalásra/ beszédében azt hangsúlyozta, hogy a pron működése az egész lengyel nemzet nagy vizsgálója volt és lesz, nemzetközi vonatkozásban is. a vizsga célja, hogy soha többé ne legyen a népi lengyelországban konfliktus a dolgozók és a néphatalom között. jaruzelski emlékeztetett arra, hogy az ország csakis a szocialista közösség szilárd tagjaként oldhatja meg saját belső gondjait, mégpedig úgy, hogy éppen a most kibontakozóban levő hazafias nemzeti ujjaszületési mozgalom keretében az előrelátó emberek aktivizálják az ugynevezett „csendes többséget,,.

az említett többség - mondotta jaruzelski - az utóbbi hónapok során pozitív értelemben vesztett csendességéből, amire bizonyíték a május elsejei ünnepeken való tömeges, önkéntes részvétel is.

wojciech jaruzelski foglalkozott a szélsőséges politikai ellenfél fogalmának meghatározásával is. eszerint ellenségnek az minősül, aki az imperializmus legagresszívabb csoportjainak befolyására cselekedve tudatosan viszályokat próbál szítani az egyre inkább konszolidálódó szocialista lengyelországon belül. különbséget tett a szocialista rendszer elszánt ellenségei, illetve azok között, akik még mindig hitelt adnak a belső és a külső ellenséges propaganda ,,tanácsainak,,.

te

jaruzelski a hazafias nemzeti ujjaszületési mozgalmon keresztül arra hívta fel az ország népét: ne adjon hitelt az ellenséges nyugati rádiókból sugárzott propagandának, hiszen ugyanezek az adók ontották annak idején a gyilkos vietnami háború és más, a világimperializmus érdekeit szolgáló konfliktusok propagandáját is. /folyt./

kn/hi ng

19.31 070583 1975

-.-

sk0051 4 230 mtik1055

pron - kongresszus - 2 /2. rész/

Lengyelországban - mondotta jaruzelski - nem a szocializmus vallott kudarcot, hanem a szocialista társadalmi rendszer megvalósítása közben elkövetett hibák ábrándították ki a társadalom jelentős részét. ezt azonban a munkásosztályt képviselő lengyel egyesült munkáspárt felmérte, értékelte, és a maga részéről minden lehetséges módon /köztük ii. jános pápa lengyelországi látogatásának megszervezésén át is/ hozzájárul a helyzet normalizálásához.

jaruzelski hadseregtábornok külön szólt a fiatalokhoz, akik jelenleg még meglehetősen csekély számban képviseltetik magukat a pron-ban. emlékeztetett arra, hogy a második világháború végeztével az országot gyakorlatilag romjaiból kellett feltámasztani. az ifjú nemzedék feladata ehhez képest - bár a hetvenes évek sikerpropagandája sokat ártott - legalábbis mérsékelt: egy időleges válsággal küzdő, de szocialista alapokon nyugvó gazdaságot kell rendbehozniok, mégpedig belátható időn belül, saját érdekükben.

utalva a nyugaton, főként az nszk-ban megmutatkozó revansista tendenciákra, jaruzelski hadseregtábornok azt ajánlotta a pron kongresszusának figyelmébe, hogy igyekezzék olyan légkört kialakítani, amelyben - lengyelországon belül - kudarcra kényszerül az európai békerendszer felülvizsgálásáról szóló mindenfajta elmélet.

a pron kongresszusa vasárnap folytatja a plenáris vitát.

kn/hi ng

19.35 070583 1421

-.-

te

sk0052 4 230 mtik1056

Libanin - izrael - reagálások

kairó/amman/damaszkusz, 1983. május 7. /upi/ap/afp/ - egyiptom „fontos lépésnek”, tekinti az izraeli csapatok libanonból történő kivonására vonatkozó libanoni-izraeli keretmegállapodást - közölte szombaton az egyiptomi külügyminisztérium szóvivője. a megállapodásnak - fűzte hozzá - olyan pozitív fejleményekhez kellene vezetnie, amelyek lehetővé teszik, hogy a libanoni kormány visszazerezze szuverenitását az ország egész területe felett. egyiptom kormányának meggyőződése, hogy a megállapodás közelebb visz egy átfogó és hosszútávú közel-keleti rendezéshez, amely igazságos megoldás keretében lehetővé teszi a palesztin probléma megoldását, a palesztin nép önrendelkezését - jelentette ki a szóvivő.

husszein jordániai uralkodó ugyancsak pozitív lépésnek tekinti a shultz amerikai külügyminiszter által tető alá hozott libanoni-izraeli megállapodást - közölték szombaton ammani források. hozzátették azonban, hogy a jordániai király szerint az egyesült államoknak nyomást kell gyakorolnia izraelre annak érdekében, hogy nagyobb engedelményeket tegyen egy általános közel-keleti rendezés érdekében.

damaszkuszban változatlanul elutasító hangon foglalkoznak az amerikai segédlettel megszületett keretmegállapodással. a szíriai rádió szombat esti kommentárjában is éles hangon támadta washington közel-keleti politikáját. ennek és a libanoni-izraeli megállapodásnak az a célja - hangsúlyozta a kommentátor -, hogy elősegítse tel-aviv terjeszkedő politikáját és washingtoni közel-keleti stratégiáját.

shultz amerikai külügyminiszter egyébként már szombaton továbbutazott damaszkuszból szaúd-arábiába, ahol fahd királlyal folytat majd tárgyalásokat. elutazása előtt mindössze annyit közölt, hogy szíria „nem nagy lelkesedéssel”, fogadta az izraeli csapatok libanonból történő kivonulására vonatkozó keretmegállapodást. ez - tette hozzá az amerikai diplomácia vezetője - feltehetően hátráltatja majd egy hasonló megállapodás megkötését szíriával és a pfsz-szel.

tu ng

20.14 070583 2032

-.-

fe

sk0053 4 230 mtik1057

kína - dél-korea

szöul, 1983. május 7. /reuter/afp/upi/ - „történelmi áttörésnek”, nevezik a hírügynökségek azt a tényt, hogy a koreai háboru óta először tárgyal kínai hivatalos küldöttség szöulban. szombaton 33 tagú kínai küldöttség érkezett a dél-koreai fővárosba sen tunak, a kínai légitársaság vezérigazgatójának vezetésével, hogy intézkedjék a csütörtökön kinából dél-koreába térített utasszállító gép, továbbá utasainak és személyzetének hazaszállításáról és tárgyaljon a dél-korai hatóságokkal a géprablók peking által követelt kiadatásáról.

a két küldöttség szombati találkozásán megállapodott a tárgyalások napirendjéről, majd a 96 utas, a személyzet, valamint a repülőgépen lévő poggyász visszaszállításáról tanácskozott. a kínai küldöttség vezetője a nap folyamán felkereste azt a kórházat, ahol a személyzetnek a kalózzakció során megsérült két tagját ápolják.

a dél-koreai hatóságok a helyi sajtó képviselőivel korábban azt közölték, hogy a hat légikalózt nem adják ki kínának, de nem engedik őket tajvanra sem, ahol menedékjogra számíthatnának. dél-koreai bíróság fog ügyükben ítéletet hirdetni - közölték.

a kínai és a dél-koreai küldöttség a továbbiakban a repülőgép visszaadásával kapcsolatos kérdéseket, valamint a géprablók felelősségre vonását vitatja meg.

ur-kő ng

20.24 070583 1326

-.-

sk0054 4 800 mtik1059

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke
budapest, 1983.május 7. /mti/

sk0001-sk0028-1g

sk0001 lengyel családok kiadásai - áremelkedések
sk0002 plovdivi vásár
sk0003 felipe gonzález bonni látogatása - taszsz
sk0004 kgst - robotok
sk0005 kínai gép - dél-korea
sk0006 adb - kínai tagság - vélemények
sk0007 libanon - taszsz-kommentár

fe

sk0008 pron-kongresszus
 sk0009 usztyinov - ndk
 sk0010 rövid hírek
 genova: picasso - szabadonbocsátás
 katmandu: nepáli járvány
 amszterdam: tűzvédelmi
 sk0011 szovjet tengeralattjáró - izvesztyija
 sk0012 japán békemenet
 sk0013 rövid hírek
 topeka: tornádó
 borbo a buggiano: bomba
 berlin: szocialista utazási irodák
 sk0014 egyesült államok - nicaraguai ellenforradalmárok
 sk0015 usa - közel-kelet /1.rész/
 sk0016 usa - közel-kelet /2.rész/
 sk0017 chilei bányászok
 sk0018 reagan - lövészek
 sk0019 libanon - lövöldözések
 sk0020 honecker - elutazás
 sk0021 evsz-közgyűlés - schultheisz emil
 sk0022 rövid hírek
 bonn: nszk - tudósok felhívása
 párizs: francia-izraeli kommunisták
 ankara: szakszervezetek
 sk0023 shultz
 sk0024 libanon - tudósítói
 sk0025 izrael-libanon
 sk0026 nicaragua - bt
 sk0027 okp választási dokumentum /1/
 sk0028 okp választási dokumentum /2/
 hi
 20.34 070583 1332

-.-

sk0055 4 800 mtik1060

sk0029-sk0055

sk0029 pron /1.rész/
 sk0030 pron /2.rész/
 sk0031 amerikai fegyverek tajvannak
 sk0032 hu jao-pang - jugoszláv interju /1/
 sk0033 hu jao-pang - jugoszláv interju /2/
 sk0034 hu jao-pang - jugoszláv interju /3/
 sk0035 spanyol választás - nato /1/
 sk0036 spanyol választás - nato /2/
 sk0037 rövid hírek

berlin: kodály-emléklakettek
 párizs: magyar kiállítás
 isztambul: isztambuli szállodatüz
 sk0038 mitterrand - elutazás
 sk0039 honecker - hazaérkezés
 sk0040 japán - fülöp-szigetek
 sk0041 kenan evren
 sk0042 szovjet-ndk közös közlemény /1/
 sk0043 szovjet-ndk közös közlemény /2/
 sk0044 nicaragua - ellenforradalmi bandák
 sk0045 olasz választási kampány /1/
 sk0046 olasz választási kampány /2/
 sk0047 két rövid hír
 katmandu: amerikai hegymászók
 algir: környezetőrök
 sk0048 shultz - sziria
 sk0049 szovjet-ndk táviratváltás
 sk0050 pron - kongresszus - 2 /1/
 sk0051 pron - kongresszus - 2 /2/
 sk0052 libanon - izrael - reagálások
 sk0053 kina - dél-korea
 sk0054 tartalomjegyzék 1
 sk0055 tartalomjegyzék 2
 hi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztette: ambrus istván
 németh gyula

- v é g e -

20.35 070583 1360

-.-

le

60.010/x

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1983. május 8.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mtik1001

rövid hírek

cannes-i filmfesztivál

cannes, 1983. május 8. /afp/upi/ - martin scorsese amerikai rendező a vigjáték királya című versenyfilmjével szombaton megnyitotta a cannes-ban a 36. filmfesztivál. a két héten át tartó seregszemlén 22 versenyfilmet mutatnak be.

az ügynök halála pekingben

peking, 1983. május 8. /reuter/afp/ - nagy sikerrel mutatták be szombaton egy pekingi színházban arthur miller világhírű darabját, az ügynök halálát. a szerző maga rendezte a darabot a kínai fővárosban. érdekesség az is, hogy az amerikai drámát willy lomant, az ügynököt játszó színész fordította kínaira.

a világ leghosszabb almásrétése

bregenz, 1983. május 8. /dpa/ - 102 méter hosszú és 16 centiméter széles almásrétet sütöttek az osztrák bregenzben. a cukrászcsapat 12 órán keresztül sütötte a világ leghosszabb almásrétést, amelyhez 150 kilogramm leveles tésztát és 200 kilogramm almát használtak fel.

Nm